

Sivistysvaliokunnalle

Viite: HE 56/2020 vp

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle ammattipätevyden tunnustamisesta koskevan direktiivin täytäntöön panon täydentämistä koskevan lainsäädännön sekä laiksi ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamista virka kelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta.

Arenen keskeiset kannat:

- Arene pitää hallituksen esityksiä pääasiassa hyvinä ja katsoo esitysten selkeyttävän lainsäädäntöä ulkomailla hankitun osaamisen tunnustamisen osalta säädelyissä ammateissa.
- Ammatillisen harjoittelun tunnustamista koskevaa pykälää tulisi täsmentää siten, että viranomaisen sekä harjoittelua ohjaavan henkilön tehtävät määriteltäisiin esitettyä tarkemmin.
- Terveystuonon ammattihenkilöistä annetun lain sekä lain ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta muuttamisessa tulee tarkemmin huomioida, että ulkomailla suoritettu erikoissairaanhoitajan tai kättilön tutkinto ei välttämättä sisällä yleissairaanhoitajan osaamista.

Pykäläkohtaiset muutosesitykset:

Laki ammattipätevyden tunnustamisesta

3 §. Määritelmät

Arene kannattaa ammatillisen harjoittelun määritelmän lisäämistä vastaamaan direktiivissä esitettyä määritelmää pykälän kohdaksi 12, sillä se vähentää kohdan tulkinnanvaraisuutta. Mielestämme tämä kuitenkin edellyttää etukäteen määrittelyä siitä, miten harjoittelun kriteerit täyttyvät (suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus, ohjaus ja valvonta sekä osaamisen arviointi suhteessa tavoitteisiin)

26 a §. Ammatillisen harjoittelun tunnustaminen

Arene kannattaa ehdotusta lakiin lisättävästä uudesta pykälästä, joka perustuu ammattipätevyysdirektiivin 55 a artiklaan.

Kannatamme esitystä, jonka mukaan toimivaltaisen viranomaisen on säännellyn ammatin harjoittamisoikeutta koskevaa hakemusta käsitellessään tunnustettava toisessa jäsenvaltiossa suoritettut ammatilliset harjoittelut.

Mielestämme ilmausta "toimivaltaisen viranomaisen julkaisemia suuntaviivoja" tulisi tarkentaa. Suuntaviivat ovat yleisluontoinen ja määrittelemätön ilmaus. Tätä ilmausta voisi mielestämme täsmentää esimerkiksi käsitteellä ohjeistukset, edellytykset.

Pidämme tärkeänä, että ehdotuksen mukaan näihin suuntaviivoihin määritellään harjoittelua ohjaavan henkilön tehtävät, niin että ne vastaavat harjoittelijan osaamistavoitteiden mukaisia tehtäviä. On tärkeää, että harjoittelu perustuu selkeään kirjalliseen kuvaukseen oppimistavoitteista ja tehtävistä, jotka vastaavat yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitaja osaamista.

Arene kannattaa myös esitystä ottaa huomioon myös kolmannessa maassa suoritettu ammatillinen harjoittelujakso, samoin ehdoin kuin toisessa jäsenmaassa suoritettu harjoittelu.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Arene pitää erittäin kannatettavana, että pykälään lisätään säännös siitä, että ammattipätevyysdirektiivin (artikla 10f) tarkoittamaan erikoissairaanhoitajaan, jolla ei ole yleissairaanhoidosta vastaavan hoitajan koulutusta, sovelletaan yleistä tunnustamisjärjestelmää.

Mielestämme yleisen tunnustamisjärjestelmän soveltamisessa on kuitenkin huomioitava, että Suomessa ei ole tällä hetkellä erikoissairaanhoitajakoulutusta. Työelämässä on vielä opistoasteen erikoissairaanhoitajan koulutuksen suorittaneita sairaanhoitajia, jotka toimivat sairaanhoitajan nimekkeellä. Sairaanhoitajaksi rekisteröinnin jälkeen Suomessa voi sijoittua työhön laajasti eri sektoreille, jolloin on tärkeää, että osaaminen kattaa yleissairaanhoitajalta Suomessa edellytettävän osaamisen. Potilasturvallisuuden ja hoidon laadun turvaamiseksi on tärkeää varmistaa, että suoritettun erikoissairaanhoitajan ammatillinen osaaminen on riittävää.

Sairaanhoitajien ammatillisen pätevyyden tunnustamisessa on erittäin tärkeä huomioida, että Suomessa myös kättilöillä on yleissairaanhoitajan ammatillinen pätevyys ja rekisteröinti. Muissa EU maissa koulutetuilla kättilöillä edellä mainittua pätevyyttä ei ole. Tämä on erittäin tärkeä huomioida kättilöiden osaamisen tunnustamisessa ja heidän sijoittumisessaan suomalaiseen työelämään, jossa kättilönä työskentely edellyttää myös sairaanhoitajan osaamista.

Mielestämme tunnustamisessa on erittäin tärkeä huomioida, että Suomessa sairaanhoitajan työnkuva ja vastuut ovat laajemmat kuin monissa muissa EU maissa.

Muutosdirektiivin johdanto-osan perustelukappaleessa 27 (s. 8) ei ole mainintaa erikoissairaanhoitajista, joilla ei ole yleissairaanhoitajan pätevyyttä ja joiden osalta harjoittelu on tehty tutkinnon jälkeen.

Laki ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta

3 §. Tutkintojen rinnastamisen perusteet

Arene katsoo, että tutkinnon tason määrittely tutkinnon sijoittumisesta lähtömaan tutkintojärjestelmään on myös asia, joka on erittäin tärkeä huomioida yleissairaanhoitajan ja myös erikoissairaanhoitajan tutkintojen tunnustamisessa.

Esimerkiksi Tšekin tasavallassa ja Saksassa sairaanhoitajan tutkinto ei ole välttämättä ammattikorkeakoulutasoinen, vaikka koulutuksen laajuus on 180 op, mikä on direktiivin edellyttämä laajuus yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan koulutukselle.

Mikäli tutkintojen tasojen vastaavuus arvioidaan niihin johtavien korkeakouluopintojen kokonaisuuksien laajuuden, vaativuuden ja suuntautumisen perusteella, on tärkeä määritellä mihin vertailu perustuu. Vertailu on haasteellista tehdä yleisellä tasolla kuvattujen opetussuunnitelmien perusteella. Niiden perusteella on haasteellista arvioida eri tutkintojen vastaavuutta ja korkeakouluopintojen sisällön samankaltaisuutta.

Lisätietoja

Salla Seppänen, ammattikorkeakoulujen sosiaali-, terveys- ja liikunta-alaverkoston puheenjohtaja
puh. + 358 44 7856416, salla.seppanen@savonia.fi

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry